

Helsinki, syyskuun 24 p:nä 1942.

Majuri W. E. Kiiveri

P ä ä m a j a .

K. Herra Majuri.

Suomen Pankin nyttemmin huolehdittua puolustusvoimain rahoitus-
huollon sodanaikaisesta järjestelystä runsaan vuoden ajan on Suomen Pan-
kin Johtokunta, tutustuttuaan allekirjoittaneen laatimaan puolustuslai-
toksen ja pankin yhteistoimintaa koskevaan katsaukseen, kiinnittänyt huo-
miotaan eräisiin seikkoihin, joiden suhteen se tulee ensi tilassa teke-
mään esityksen Päämajalle. Koska pankin johtokunta pitää tärkeänä, että
sanottu esitys johtaisi suotuisaan tulokseen, olen pankin rintamatoimi-
paikkaverkoston asioita hoitavana, Suomen Pankin Johtokuntaa ja pääkont-
toria edustavana yhdysmiehenä saanut kehoituksen ennen virallisen esityk-
sen lähettämistä neuvotella Päämajaa edustavan yhdysupseerin kanssa muu-
tamissa periaatteellisissa kohdissa, joissa sotilasasiain tuntemuksella
on ratkaiseva merkitys. Näinollen pyydän saada vaivata Teitä, Herra Majuri,
lausumaan mielipiteenne alempana esitettävissä kysymyksissä.

Suomen Pankilla on nykyään Aunuksessa, Äänislinnassa, Karhumäessä,
Lieksassa ja Hyrynsalmella n.s. rintamakonttorit tai -asioimistot, jotka
työskentelevät yksinomaan puolustuslaitoksen tarpeita silmälläpitäen. Olo-
suhteista johtuen ei pankilla voi sanotuilla paikkakunnilla olla mitään
tuloja, koska pankin johtokunta on tahtonut jatkuvasti noudattaa alunperin
omaksumaansa periaatetta, että emme peri puolustuslaitokselta palkkioita
tai provisioita. Vastavuoroisuutta ajatellen tulisi tästä luonnollisesti
seurata, että Suomen Pankkiakaan ei rasitettaisi kuluilla, mitkä aiheutu-
vat nimenomaan puolustusvoimain eri yksiköiden lukuun suorittamastamme
käytännöllisestä rahoituspalvelusta. On todettu, että varsinaisella toi-
minta-alueella työskentelevät sotilasviranomaisetkin ovat tässä asiassa

useasti olleet keskenään eri mieltä viitaten Suomen Pankin rintamatoimipaikkoja koskevien ohjeiden puutteellisuuteen. Toisaalla ollaan taipuvaisia suomaan meille puolustuslaitoksen muille huoltoelimille kuuluvat edut sekä oikeudet ja tätä katsantokantaa Suomen Pankin Johtokuntakin pitää tarkoituksenmukaisena. Toisaalla taas pidetään pankin rintamatoimistoja puhtaasti siviililaitoksina, mikä tulkinta tuskin on perusteltavissa, koska Suomen Pankki on Eduskunnan valvonnan alainen valtiopankki ja koska se seuraa armeijaa Päämajan nimenomaisesta kehoituksesta. Horjuvasta tulkinnasta on ollut seurauksena, että pankille on aiheutunut huomattavia ylimääräisiä menoeriä ja että varsinaisella toiminta-alueella työskentelevät vastuunalaiset virkailijamme tuntevat tulevansa kohdelluiksi ikäänkuin eivät lainkaan kuuluisi puolustuslaitokseemme, jonka suoranaiseen palvelukseen he asevelvollisina kuitenkin olisivat joutuneet elleivät Päämaja ja Suomen Pankin kesken tehdyn sopimuksen mukaisesti olisi tulleet nykyiseen tehtäväänsä varatuiksi.

Edellä esitettyjen haittojen poistamiseksi tulee alussa mainittu esitys tähtäämään lähinnä siihen, että Suomen Pankin n.s. rintamatoimipaikkaverkosto huoltoon nähden liitettäisiin puolustusvoimiimme nykyistä täydellisemmin ja että Päämaja antaisi siitä tarpeelliset määräykset alaisilleen yksiköille sekä myös Itä-Karjalan Sotilashallinnolle. Erikoisesti juuri viimeksimainittu hallintolaitos on antanut kaikenlaisia maksuja koskevia määräyksiä, joihin Suomen Pankin sikäläisten toimipaikkojenkin, alueella vallitsevan käsityksen mukaan, puolustuslaitoksen huoltomuodot telmiin täysin kuulumattomina olisi alistuttava. Maksujen suoritus on pankin toimesta tosin osaksi lykätty, kunnes Päämaja on tarkemmin määrätelly yhteistoimintasuhteemme.

Valmisteltaessa Suomen Pankin taholta tehtävää esitystä tiedustelen kunnioittaen, miten esitetyt epäkohdat Teidän mielestänne parhaiten olisivat poistettavissa sekä minkälaiseksi pankin rintamatoimipaikkojen asema ja niiden esimiesten valtuudet puolustuslaitoksessa senjälkeen tulisivat. Kuten jo mainitsin pitää Suomen Pankin Johtokunta erinäisten parannusten aikaansaamista välttämättömänä ja siksi olisi yksityiskohtainen asiantuntijalausunto erittäin arvokas välttyäksemme tarpeettomista erimielisyyksistä, joiden syntymistä täten pyritään ehkäisemään.

Edelliseen liittyvänä seikkana tiedustelen samalla, miten mahdollisesti tultaisiin suhtautumaan esitykseen sotilasvirkailija-aseman myöntämiseksi muutamalle rintama-asioimiston esimiehenä toimivalle miesvirkailijallemme, jotka omaavat ainoastaan aliupseeri-arvon. Mikäli tämä kohta esitykseen yleensä otetaan, tullaan sitä perustelemaan sillä, että puolus

tuslaitoksen taholta on sotilaspuvussa esiintymistä pidetty välttämättömänä ja että p.o. esimiesten olisi sotilasvirkailijapukuisina helpompi esiintyä varsinaisten sotilashenkilöiden parissa vastuunalaisen asemansa mukaisesti. Suurin osa rintamatoimipaikkojemme esimiehistä omaakin upseeriarvon, joten esitys ei tulisi tässä suhteessa heitä lainkaan koskemaan. Olisiko periaatteessa mahdollista, että puolustuslaitos suorittaisi rintamatoimipaikkojemme virkailijoiden päivärahat pankin luonnollisesti edelleen maksaessa heidän kuukausipalkkansa. Selvyiden vuoksi mainittakoon, että tehtävässä esityksessä ei yleensä tulla tarkoittamaan Suomen Pankin toimipaikkoja Viipurissa ja Sortavalassa, joissa kaupungeissa pankki pitää konttoria paremminkin omasta aloitteestaan, vaikka ne tosin vielä nykyvaiheessa pääasiallisesti palvelevatkin vain puolustuslaitosta.

Kuten edellä esitetystä jo ilmenee palvelee rintama-asioimistoverkostossamme sellaisia miesvirkailijoita, jotka ilman nykyistä tehtäväänsä olisivat tulleet tavallisessa järjestyksessä kutsutuiksi puolustusvoimien palvelukseen ja siksi Suomen Pankin Johtokunta on kiinnittänyt huomiotaan myös heidän sotilasarvojensa mahdolliseen korottamiseen sekä heidän nykyisessä asemassaan yksinomaan puolustuslaitoksen puitteissa tapahtuneen toimintansa merkitsemiseen sotilaspasseihin. Tätä kohtaa viimeistellyksessämme tiedustelisin, tulevatko ehkä puolustuslaitoksen viranomaiset heidät tässä mielessä huomioimaan, vai voiko Suomen Pankin Johtokunta tehdä harkintansa mukaan vastaavan ehdotuksen mainitunlaiseen puolustuslaitoksen muuhun huoltotoimintaan rinnastettavaan palvelussuhteeseen viitaten.

Mainittujen virkailijoiden hyvittämiseksi jo yli vuoden kestäneestä edesvastuullisesta ja uhrautuvasta toiminnasta puolustusvoimain rahoitushuollon järjestämiseksi on Suomen Pankin Johtokunta ajatellut myös mahdollisuutta, että ainakin esimiesten asemassa oleville ehdotettaisiin suotavaksi ensi joulukuussa sopivia kunniamerkkejä. Katsoen asian luonteeseen ja huomioiden olosuhteet, joissa ansioksi ehkä luettava palvelus on suoritettu kuulunee ehdotuksen teko tässä suhteessa lähinnä puolustuslaitoksen viranomaisille.

Valittaen, että olen ollut täten pakotettu varaamaan kallista aikaanne kiitän Teitä, Herra Majuri, miellyttävästä yhteistoiminnasta Suomen Pankin rintamatoimipaikkaverkostoa koskevissa asioissa sekä ennakolta myös niistä viitteistä, joilla tahtonette helpottaa työtäni edellä esitetyissä kysymyksissä.

Kunnioittaen